

Drawing a Map of Scientific Cooperation Between Iran and the United States in the Field of Psychology (2022-2023)

Fatemeh Zolfagharian¹, Ali Shabani², Ali Sharafi³

1. Master's student in Scientometrics, University of Tehran, Tehran, Iran. Email: fatemehmf4690@gmail.com
2. Assistant Professor, Department of Information Science and Knowledge, Faculty of Management, University of Tehran, Tehran, Iran (corresponding author). Email: alishabani@ut.ac.ir
3. PhD in Information and Knowledge Management, Department of Information Science and Knowledge, Faculty of Management, University of Tehran, Tehran, Iran. Email: a.sharafi96@ut.ac.ir

Article Info

Article type:
Research

Article history:

Received: 2025/07/26

Received in revised:
2025/11/09

Accepted: 2026/01/12

Available online: 2026/05/06

Keywords:

Scientific Collaboration, Co-authorship, Scientometrics, Psychology, Iran and the United States.

ABSTRACT

Objective: The primary aim of this study is to explore the status of scientific collaboration between researchers from Iran and the United States in the field of psychology during the period of 2022–2023. This research, grounded in scientometric analysis, seeks to investigate the extent and quality of co-authorship between the two countries, identify the leading universities and most frequently cited researchers, and determine the involvement of third-party countries in these collaborations. By visualizing and analyzing data from the Scopus database, the study aims to offer a comprehensive picture of how Iranian and American scholars interact scientifically in psychology. The importance of this inquiry stems from the fact that international collaborations not only enhance the quantity and quality of scientific output but also lead to knowledge transfer, expanded academic networks, and elevated international scientific standing for the countries involved.

Methodology: This applied study adopts a descriptive research design using a scientometric approach. The statistical population includes 320 psychology-related articles indexed in Scopus, co-authored by researchers affiliated with institutions in both Iran and the United States during the years 2022 and 2023. Data collection involved advanced search techniques in the Scopus database, applying filters for country affiliation, publication year, document type (articles), and subject area (psychology). The data were analyzed to identify collaborating universities, citation patterns, most active researchers, and involvement of other countries. The VOSviewer software was employed for the visualization of co-authorship, citation networks, and international collaboration maps. These scientific maps facilitated the identification of underlying structures and patterns in scholarly collaboration.

Finding: The findings indicated that researchers from medical science universities and the University of Tehran collaborated most frequently with scholars from American institutions. Additionally, researchers like Chudal and Ahmadi garnered the highest citation counts. Other countries, including England and Canada, also contributed to these collaborative efforts.

Result: The findings reveal that Tehran University of Medical Sciences, University of Tehran, and Iran University of Medical Sciences had the highest levels of collaboration with American institutions. In terms of citation impact, researchers such as Chudal, Ahmadi, and Han were the most cited, indicating their scientific influence and international connectivity. The thematic focus of the articles was primarily in the fields of medicine, social sciences, and arts and humanities. Furthermore, England, Canada, and Australia emerged as prominent third-party collaborators in the network. The data also highlighted the pivotal role of Iranian researchers as central connectors within co-authorship networks, acting as bridges between different research communities. These collaborations have significantly contributed to the formation of multinational scientific networks, improvement in research quality, and enhancement of Iran's international scientific presence in psychology. The study recommends that scientific policymakers in Iran focus on strengthening international collaboration infrastructures, creating joint research grant schemes, simplifying administrative processes, and organizing training workshops for young researchers. Special attention should be paid to fostering partnerships with leading universities and institutions in the United States, Canada, the UK, and Australia to maximize the potential for high-impact international scientific cooperation.

Cite this article: Zolfagharian, Fatemeh; Shabani, Ali; Sharafi, Ali (2026). Drawing a Map of Scientific Cooperation Between Iran and the United States in the Field of Psychology (2022-2023), *Applied Scientometric Studies*, 3(1), 88 - 102. <https://doi.org/10.22091/apss.2026.13472.1050>

© Author(s) retain the copyright and full publishing rights.

Publisher: University of Qom.

DOI: <http://doi.org/10.22091/apss.2026.13472.1050>

ترسیم نقشه همکاری علمی ایران و آمریکا در حوزه روانشناسی از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳

فاطمه ذوالفقاریان^۱ , علی شعبانی^۲ و علی شرفی^۳

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد علم‌سنجی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. رایانامه: fatemehmf4690@gmail.com
۲. استادیار گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده‌گان مدیریت، دانشگاه تهران، تهران، ایران (نویسنده مسئول). رایانامه: alishabani@ut.ac.ir
۳. دکتری مدیریت اطلاعات و دانش، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده‌گان مدیریت، دانشگاه تهران، تهران، ایران. رایانامه: a.sharafi96@ut.ac.ir

اطلاعات مقاله

چکیده

نوع مقاله: مقاله پژوهشی.

تاریخچه مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۵/۰۴

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۸/۱۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۱۰/۲۲

تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۲/۱۶

کلیدواژه‌ها: همکاری علمی، هم‌نویسندگی، علم‌سنجی، روان‌شناسی، ایران و آمریکا.

هدف: هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی وضعیت همکاری‌های علمی میان پژوهشگران ایرانی و آمریکایی در حوزه روان‌شناسی در بازه زمانی ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۳ است. این مطالعه با بهره‌گیری از شاخص‌های علم‌سنجی، به دنبال پاسخ به این پرسش است که میزان و کیفیت هم‌نویسندگی پژوهشگران دو کشور در مقالات علمی چگونه بوده، چه دانشگاه‌هایی بیشترین نقش را داشته‌اند، چه پژوهشگرانی دارای بیشترین استناد بوده‌اند، و نقش کشورهای ثالث در این میان چیست. با ترسیم نقشه‌های علمی و تحلیلی از داده‌های پایگاه اسکوپوس، تلاش شده است تصویری جامع و دقیق از تعاملات علمی دو کشور در حوزه روان‌شناسی ارائه شود. اهمیت این موضوع از آنجا ناشی می‌شود که همکاری‌های علمی بین‌المللی نه تنها باعث افزایش تولیدات علمی با کیفیت می‌شوند، بلکه منجر به انتقال دانش، گسترش شبکه‌های علمی و ارتقاء جایگاه علمی کشورها در سطح بین‌المللی خواهند شد.

روش‌شناسی: این پژوهش از نوع کاربردی و با استفاده از رویکرد علم‌سنجی و روش توصیفی انجام شده است. جامعه آماری شامل ۳۲۰ مقاله نمایه‌شده در پایگاه اسکوپوس در موضوع روان‌شناسی است که در سال‌های ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ به صورت مشترک توسط پژوهشگران ایرانی و آمریکایی منتشر شده‌اند. برای گردآوری داده‌ها، از جستجوی پیشرفته در پایگاه اسکوپوس با اعمال محدودیت‌هایی نظیر کشور نویسندگان، سال انتشار، نوع سند (مقاله علمی) و حوزه موضوعی (روان‌شناسی) استفاده شد. سپس داده‌های استخراج‌شده در محورهای چون دانشگاه‌های همکار، پراستنادترین پژوهشگران، حوزه‌های موضوعی غالب، و کشورهای همکار تجزیه و تحلیل شدند. از نرم‌افزار VOSviewer برای مصورسازی شبکه‌های هم‌نویسندگی، استناد و همکاری علمی استفاده شد. نقشه‌های علمی تولیدشده، امکان درک ساختارهای پنهان و روابط علمی میان پژوهشگران و نهادهای علمی را فراهم آوردند.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که پژوهشگران دانشگاه‌های علوم پزشکی و دانشگاه تهران بیشترین همکاری را با پژوهشگران دانشگاه‌های آمریکایی داشته‌اند و پژوهشگرانی مانند چودال و احمدی بالاترین تعداد استناد را دریافت کرده‌اند. همچنین، کشورهای دیگری چون انگلستان و کانادا در این همکاری‌ها نقش داشته‌اند.

نتیجه‌گیری: یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران، دانشگاه تهران و دانشگاه علوم پزشکی ایران بیشترین مشارکت را با مؤسسات علمی آمریکایی داشته‌اند. از نظر پراستنادترین پژوهشگران، چودال، احمدی و هان بالاترین تعداد استناد را دریافت کرده‌اند که این موضوع بیانگر نفوذ علمی و تعاملات بین‌المللی آنهاست. در حوزه موضوعی، مقالات بیشتر در زمینه‌های پزشکی، علوم اجتماعی و هنر و علوم انسانی متمرکز بوده‌اند. کشورهای انگلستان، کانادا و استرالیا نیز به عنوان کشورهای همکار با ایران و آمریکا نقش مهمی در این همکاری‌ها ایفا کرده‌اند. همچنین نتایج نشان داد که پژوهشگران ایرانی نقشی کلیدی به عنوان پل ارتباطی در شبکه‌های هم‌نویسندگی بین‌المللی داشته‌اند. این موضوع می‌تواند به توسعه همکاری‌های علمی چندملیتی، بهبود کیفیت پژوهش‌ها، و افزایش جایگاه علمی ایران در حوزه روان‌شناسی کمک کند. در نهایت، پژوهش پیشنهاد می‌کند نهادهای سیاست‌گذار علمی با تقویت زیرساخت‌های همکاری، ارائه گرنت‌های مشترک، تسهیل فرآیندهای اداری، و برگزاری کارگاه‌های تخصصی، زمینه گسترش تعاملات علمی با کشورهای نظیر آمریکا، کانادا، انگلستان و استرالیا را بیش از پیش فراهم سازند.

استناد: ذوالفقاریان، فاطمه؛ شعبانی، علی؛ شرفی، علی (۱۴۰۵). ترسیم نقشه همکاری علمی ایران و آمریکا در حوزه روانشناسی از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳. *مطالعات کاربردی*

<https://doi.org/10.22091/apss.2026.13472.1050> علم‌سنجی، ۳ (۱)، ۸۸-۱۰۲.

© نویسنده‌گان

ناشر: دانشگاه قم.

۱. مقدمه و بیان مسئله

تولید علم در هر کشور، بیانگر توسعه‌یافتگی آن است و توسعه‌ی پایدار هر کشور بر اساس توانمندی‌های خاص آن کشور مشخص می‌شود. در گذشته توسعه منابع انسانی، مالی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی از ارکان به‌وجودآورنده توسعه پایدار هر کشور بود (اسدزاده، ۱۳۸۶)، اما با تحولات و تغییرات سریع جهانی، امروزه تولیدات علمی را معیاری مهم برای ارزیابی می‌دانند. در دنیای امروزی کشوری در رقابت جهانی پیروز می‌شود که ظرفیت نوآوری و تولید علم را داشته باشد و در این بین دانشگاه‌ها به‌مثابه یکی از مراکز فعالیت‌های پژوهشی هر کشور نهادی تأثیرگذار در هر جامعه‌ای هستند. دانشگاه‌ها با تولید و گسترش دانش و دانش‌افزایی در بخش‌های مختلف جامعه می‌توانند نقش پشتیبانی و حمایت از برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، علمی و فناوری را بر عهده گیرند. بدین منظور در اختیار داشتن اطلاعات در زمینه عملکرد علمی و پژوهشی دانشگاه‌ها و شناسایی تولیدکنندگان اطلاعات علمی و بررسی و تحلیل روند اطلاعات علمی تولیدشده امری حیاتی است که این اطلاعات با مطالعات علم‌سنجی امکان‌پذیر است (خلیلی، و دیگران، ۱۳۹۵). علم‌سنجی به‌تعبیر ساده عبارت است از دانش اندازه‌گیری علم که همه روش‌ها و الگوهای کمی مرتبط با تولید و انتشار دانش و فناوری را دربر می‌گیرند (دیلِس^۱، ۲۰۰۹). امروزه ظهور شیوه‌های علم‌سنجی به‌همراه بهره‌گیری از نرم‌افزارهای مصورسازی علم این قابلیت را فراوری پژوهشگران قرار داده است تا به روشی علمی وضعیت جاری و گذشته‌نگر حاکم بر پژوهش‌های انجام‌شده در رشته‌های مختلف را کشف و شناسایی کنند (خاصه و حبیبی، ۱۳۹۷). به‌منظور درک بهتر داده‌های کمی و روابط بین آن‌ها در یک حوزه علمی مصورسازی راه‌حل جالبی است که نقشه‌های علمی آن را انجام می‌دهند. یک نقشه علمی نمایش‌دهنده فضای چگونگی ارتباط رشته‌ها، حوزه‌ها، تخصص‌ها، و مقاله‌های فردی یا گروهی نویسندگان با یکدیگر است که با نزدیکی فیزیکی یا موقعیت‌های نسبی نشان داده می‌شوند. ترسیم یک نقشه علمی از روش‌های مختلفی چون تحلیل هم‌رخدادی واژگان، هم‌استنادی، و یا هم‌نویسندگی قابل اجراست (جانسن و دیگران^۲، ۲۰۰۶). در حوزه علم‌سنجی شبکه‌های هم‌نویسندگی یا هم‌تألیفی رایج‌ترین نوع شبکه‌های اجتماعی هستند که تاکنون مطالعه شده‌اند. گره‌های تشکیل‌دهنده شبکه‌های هم‌تألیفی شامل نویسندگان و پیوندهای موجود میان گره‌ها، تألیف مشترک نویسندگان با یکدیگر است. با ترسیم و تحلیل شبکه‌های هم‌تألیفی می‌توان در سطح کلان به بررسی ساختار و پیکربندی شبکه و در سطح خرد به بررسی نحوه عملکرد هر یک از موجودیت‌های شبکه اقدام کرد. چنانچه ارتباط علمی درون سازمان‌های آموزشی و پژوهشی باشد و در سطحی فراتر این ارتباط با سایر سازمان‌ها و دانشگاه‌ها انجام پذیرد، این تعامل جزء همکاری‌های علمی در سطح ملی است که می‌تواند برای پژوهشگران و دانشگاه‌ها مزایایی به‌همراه داشته باشد و باعث افزایش کیفیت برون‌دادهای پژوهشی آن‌ها شود. هم‌نویسندگی، رسمی‌ترین جلوه همکاری میان نویسندگان در تولید پژوهش‌های علمی بوده که عبارت است از مشارکت دو یا چند نویسنده در تولید یک اثر که اغلب به تولید برون‌دادهای علمی با کمیت و کیفیت بالاتری در مقایسه با زمانی که یک فرد به‌تنهایی اثری را تولید و منتشر می‌کند منجر می‌شود (هادسون^۳، ۱۹۹۶). به‌عبارت دیگر ارتباط گسترده نویسندگان در تولیدات علمی به ایجاد شبکه‌های پیوسته همکاری و هم‌نویسندگی منجر می‌شود.

1 De Bellis

2 Janssens, et al.

3 Hudson

در سال‌های اخیر همکاری علمی و به‌ویژه هم‌نویسندگی در میان نویسندگان و پژوهشگران رشد نمایانی داشته است. شاید بتوان علت این رشد فزاینده را به مزایایی که همکاری‌های علمی برای نویسندگان و آثارشان دارند نسبت داد که برخی از این مزایا شامل تبادل اثربخش ایده‌ها، کیفیت و اعتبار بالای آثار با همکاری علمی، دریافت استنادهای بیشتر، و به‌ویژه فوایدی که این همکاری‌ها برای کشورهای در حال رشد پدید می‌آورند، برشمرد (عصاره، ۱۳۸۸). درواقع رابطه نزدیک و مستقیمی بین تولید علم و همکاری علمی وجود دارد؛ یعنی هر قدر همکاری بیشتر باشد، تولید علم نیز بیشتر است (حسن‌زاده و بقایی، ۱۳۸۸). امروزه پژوهشگران علم‌سنجی و حوزه‌های سنجشی وابسته اقبال خوبی به‌سمت استفاده از رویکردهای تحلیل شبکه و همچنین دیداری‌سازی علم نشان داده‌اند. یکی از رایج‌ترین روش‌های تحلیل، شبکه تحلیل‌های هم‌نویسندگی است. با مطالعه و تحلیل روابط هم‌نویسندگی پژوهشگران در یک حوزه یا نشریه خاص می‌توان پژوهشگران برتر در آن حوزه یا نشریه را از نظر میزان تعاملات اجتماعی یا به عبارتی نفوذ اجتماعی مشخص کرد (موسوی‌چلک، خاصه، و سهیلی، ۱۳۹۶). همکاری‌های علمی به‌ویژه تعاملات بین‌المللی با پژوهشگران کشورهای پیشرو علم و فناوری سبب تولید مدارک علمی با کیفیت رؤیت‌پذیری بیشتر و در نهایت تأثیرگذاری و استنادگیری بیشتر خواهد شد.

علم‌سنجی به‌مثابه‌یکی از روش‌های متداول ارزشیابی فعالیت‌های علمی، نشان‌دهنده میزان رشد علمی در حوزه‌های مختلف دانش بشری است. با استفاده از علم‌سنجی می‌توان میزان همکاری و مشارکت دانشمندان با یکدیگر در انتشار یافته‌های پژوهشی را بررسی کرد. همکاری علمی به پژوهشگران فرصت می‌دهد تا قابلیت‌ها و توانایی‌های رشته‌های مختلف علمی را با هم ترکیب کنند، امری که انجام آن به‌طور انفرادی امکان‌پذیر نیست. همکاری علمی با استفاده از تحلیل الگوهای هم‌نویسندگی در مقاله‌های منتشرشده و نیز با استفاده از تحلیل شبکه اجتماعی قابل بررسی است. هدف پژوهشگران در همکاری علمی، بررسی تفسیر و بازبینی دانش جهانی است. از سویی دیگر ارتباط‌هایی که بین نویسندگان مختلف در یک یا چند مقاله برقرار می‌شود، به ایجاد شبکه هم‌نویسندگی منجر می‌شود. یک شبکه هم‌نویسندگی نگاشتی از گره‌های مشترک یا ارتباطات بین هم‌نویسندگی‌های درون یک جامعه پژوهشی است. دو نویسنده همکار با هم پیوند دارند و اگر پیش از آن مقاله‌ای را با هم نوشته‌اند، می‌توان گفت که آنان با هم ارتباط علمی دارند. مطالعه این شبکه‌ها نگرشی را از درون ساختار اجتماعی جوامع پژوهشی فراهم می‌کند. به عبارت دیگر، آشکار می‌کند که کدام نویسندگان همکار در فرایند ارتباطات در شبکه دارای نقش مرکزی هستند (گلینی‌مقدم و طاهری، ۱۳۹۴). از مسائل عمده بحث‌شده در حوزه همکاری‌های علمی الگوهای استفاده‌شده در همکاری است. صاحب‌نظران مختلف تلاش کرده‌اند تا انواع همکاری‌های علمی را در قالب الگوهای تعریف کنند (رحیمی و فتاحی، ۱۳۸۶) یادآوری می‌شود، طی چند دهه گذشته مطالعه نقشه‌های علمی و همکاری به‌مثابه‌یکی از مهمترین وجوه مطالعات سنجش علم اهمیت بسیاری در حوزه‌های مختلف کسب کرده است. ارائه تصویر کلان از وضعیت پژوهش‌های انجام‌شده و چگونگی ارتباط حوزه‌های مختلف و آگاهی از چگونگی رشد و توسعه این حوزه‌ها در طی زمان از اهداف نقشه‌های علمی است. در این راستا هدف این پژوهش بررسی وضعیت استنادی و ترسیم نقشه هم‌نویسندگی پژوهشگران حوزه روان‌شناسی کشور ایران و آمریکا براساس مقالات نمایه‌شده آن‌ها در پایگاه استنادی اسکوپوس در سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ است.

۲. سؤالات پژوهش

- ۱- پوشش موضوعی مقاله‌های ایران و آمریکا در حوزه روان‌شناسی از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ در پایگاه اسکوپوس چگونه است؟
- ۲- همکاری علمی ایران و آمریکا در حوزه روان‌شناسی از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ در پایگاه اسکوپوس را چه دانشگاه‌هایی انجام داده‌اند؟

۳- نقشه استنادی پژوهشگران ایران و آمریکا در حوزه روان‌شناسی از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ در پایگاه اسکوپوس چگونه است؟

۴- میزان همکاری و شبکه هم-نویسندگی کشورهای همکار ایران و آمریکا در حوزه روان‌شناسی از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ در پایگاه اسکوپوس چگونه است؟

۵- شبکه هم‌نویسندگی پژوهشگران ایران و آمریکا در حوزه روان‌شناسی از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ در پایگاه اسکوپوس چگونه است؟

۳. پیشینه پژوهش

بیگلو و چخماچی (۱۳۹۱) با بررسی یک دهه تولیدات علمی روان‌شناسی ایران در پایگاه وب‌آوساینس نشان دادند که دانشگاه علوم پزشکی سمنان با اختصاص تعداد ۱۵ مقاله (۸ درصد کل مقالات ایران) پُرکارترین مرکز در انتشار مقالات است و دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران، ایران، و مؤسسه مطالعات علوم شناختی به ترتیب در رتبه‌های دوم تا چهارم قرار دارند که به‌طور کلی ۲۱۸۴۳ محقق در انتشار مقالات مشارکت داشته‌اند. در این میان تعداد ۱۸۹ نویسنده در تدوین تعداد ۸۹ مقاله متعلق به کشور ایران سهیم بودند. انتشار مقالات ایرانی در مجلات برتر تخصصی روان‌شناسی با رشدی آهسته، روندی روبه افزایش از خود نشان داده است. معرفت و دیگران (۱۳۹۱) نیز با بررسی وضعیت همکاری گروهی نویسندگان مقاله‌های تألیفی مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران طی سال‌های ۸۹-۱۳۸۱ نشان دادند که میانگین ضریب همکاری گروهی نویسندگان مقاله‌های منتشرشده بیشتر بوده و دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران و علوم پزشکی تهران به ترتیب با ۲۳۶ و ۱۶۷ مقاله بیشترین همکاری گروهی را در تدوین مقاله داشته‌اند. همچنین عرفان منش و دیگران (۱۳۹۲) با بررسی مشارکت پژوهشگران روان‌شناسی و روان‌پزشکی کشور در تولید علم نشان دادند که ۸۳/۲۷۸ درصد از تولیدات علمی بررسی‌شده با مشارکت علمی پژوهشگران تألیف شده که بیانگر گرایش پژوهشگران این حوزه به همکاری علمی است. از سوی دیگر ۹۴/۴۹ درصد از کل استنادهای دریافتی نیز به تولیدات علمی گروهی تعلق داشته است. با این وجود نرخ رشد تولیدات علمی انفرادی در دوره زمانی بررسی بیشتر از تولیدات علمی گروهی بوده است. بررسی الگوهای هم‌تألیفی پژوهشگران روان‌شناسی و روان‌پزشکی کشور نشان می‌دهد اگرچه الگوی دو نویسنده‌ای رایج‌ترین الگوی هم‌تألیفی در میان پژوهشگران این حوزه بوده اما بیشترین میزان استناد را تولیدات علمی حاصل از الگوی هم‌تألیفی چندین نویسنده‌ای دریافت کرده‌اند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که پژوهشگران این حوزه تمایل بیشتری به انجام مشارکت بین سازمانی (۵۲/۴۶ درصد) به نسبت مشارکت درون سازمانی (۴۷/۵۴ درصد) داشته‌اند. همچنین تحلیل شبکه اجتماعی همکاری دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های پژوهشی کشور نشان داد که دانشگاه علوم پزشکی تهران با ۴۲۸ هم‌تألیفی، دانشگاه آزاد اسلامی با ۱۹۳ هم‌تألیفی، و دانشگاه تهران با ۱۴۴ هم‌تألیفی دارای بیشترین درجه مرکزیت در شبکه یادشده بوده‌اند و هر یک از دانشگاه‌های کشور به‌طور میانگین ۱۳/۴ هم‌تألیفی با سایر دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های علمی کشور داشته‌اند. از سوی دیگر نتایج پژوهش نشان می‌دهد هرچند که پژوهشگران این حوزه مشارکت داخلی (۸۳/۴ درصد) را به مشارکت بین‌المللی (۱۶/۶ درصد) ترجیح داده‌اند، اما تولیدات علمی حاصل از مشارکت بین‌المللی به نسبت تولیدات علمی حاصل از مشارکت داخلی از اثرگذاری بیشتری برخوردار بوده‌اند. علاوه بر این عباسی، اصلانی‌نیا، و بیگلو (۱۳۹۳) با بررسی وضعیت تولیدات علمی حوزه روان‌شناسی اجتماعی در پایگاه اطلاعاتی وب‌آوساینس و ترسیم نقشه تاریخی نگاشتی آن ۱۹۹۰-۲۰۰۹ نشان دادند که طی ۲۰ سال بررسی انتشارات علمی جهانی در زمینه روان‌شناسی اجتماعی از رشد کمابیش ملایمی برخوردار بوده است. بیش از ۹۷٪ از مدارک علمی منتشرشده در زمینه روان‌شناسی اجتماعی به زبان انگلیسی بوده و سه کشور انگلیسی زبان

آمریکا، انگلستان، و کانادا بیشترین مدارک علمی این حوزه را منتشر کرده‌اند. از نظر تعداد تولیدات علمی، دانشگاه‌های میشیگان، تگزاس، و لس‌آنجلس فعال‌ترین مؤسسه‌ها هستند.

عصاره و بابائی (۱۳۹۳) در پژوهشی به ترسیم شبکه هم‌نویسندگی مقالات منتشرشده در فصلنامه روان‌شناسی افراد استثنایی دانشگاه علامه طباطبائی و فصلنامه کودکان استثنایی پژوهشکده استثنایی پرداختند و نشان دادند که ارتباط‌های نسبتاً کمی بین گره‌های موجود در شبکه‌های هم‌نویسندگی دو فصلنامه وجود دارد و ارتباط منسجمی نیز بین خوشه‌های بزرگ در هر دو فصلنامه وجود نداشته و تراکم شبکه در فصلنامه روان‌شناسی افراد استثنایی معادل 0.04 و در فصلنامه کودکان استثنایی نیز 0.06 است که در هر دو فصلنامه پایین است و نشان از انسجام اندک شبکه‌های این دو فصلنامه دارد. همچنین صالحی و نظری (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان بررسی میزان هم‌تألیفی پژوهشگران ایرانی حوزه روان‌شناسی در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام بین سال‌های ۱۳۸۶-۱۳۹۰ نشان دادند که پژوهشگران روان‌شناسی به تولید مقاله‌های چندنویسنده‌ای تمایل دارند؛ به‌طوری‌که با وجود افزایش و رشد مقاله‌های روان‌شناسی، مقاله‌ها و مدارک یک نویسنده در بیشتر سال‌ها کاهش یافته است. علاوه‌براین رحمانی (۱۳۹۷) در پژوهشی به ترسیم و تحلیل شبکه هم‌رخدادی واژگان در مقاله‌های فصلنامه علمی پژوهشی روان‌شناسی کاربردی پرداخت و نشان داد که حوزه روان‌شناسی شناختی، مسائل اجتماعی، هیجان، و شخصیت از اهمیت بالایی در فصلنامه روان‌شناسی کاربردی برخوردارند و بیشترین مقاله‌های این فصلنامه در حوزه روان‌شناسی شناختی منتشر شده است. از نظر واژگان مقوله‌های خودکارآمدی، سبک‌های مقابله‌ای، و سازگاری از بیشترین شاخص مرکزیت درجه و مؤلفه‌های بهزیستی ذهنی، خودکارآمدی، سازگاری، و ابعاد اجتماعی بیشترین شاخص مرکزیت بینابینی را دارا بوده‌اند.

غفاری، زکیانی، و ملکی (۱۳۹۸) با ارزیابی تولیدات علمی پژوهشگران حوزه روان‌شناسی در پایگاه استنادی وب‌آوساینس طی سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۳ نشان دادند که بیشترین سهم تولیدات حوزه روان‌شناسی مربوط به سال ۲۰۱۷ است. همچنین بررسی حوزه‌های موضوعی نیز نشان داد که مقولات اخلاق-رفتار، افسردگی، سلامت روان نقاط داغ حوزه یادشده را تشکیل می‌دهند. مقولات رفتار-اخلاق، سلامت، آموزش و پرورش، چشم‌انداز-دیدگاه‌ها، و سلامت روانی پُرکاربردترین مقولات حوزه روان‌شناسی بودند. از میان مقولات موضوعی مقوله سلامت روان بیشترین ارتباط را با دیگر حوزه‌های موضوعی این حوزه داشت. علاوه‌براین نتایج نشان می‌دهد که بین طول واژه و تعداد دفعاتی که واژه‌ها در هر متن به کار می‌روند رابطه معکوس وجود دارد. لذا با توجه به اهمیت سلامت روان در جوامع امروزی، پژوهشگران این حوزه باید تمامی حیطه‌ها را در پژوهش‌های خود مطالعه کنند تا از این راه بتوانند سلامت افراد و سلامت جامعه را ارتقا و حفظ کنند. در پژوهش دیگری کرمبخش و ثالثی (۱۳۹۸) با بررسی تولیدات علمی ایران در حوزه روان‌شناسی و روان‌پزشکی نظامی بر اساس پایگاه داده اسکوپوس^۱ با یک مطالعه علم‌سنجی تا سال ۲۰۱۸ نشان دادند که تولیدات روان‌شناسی و روان‌پزشکی نظامی در دنیا ۵۲۴۱۹ مورد بوده که آمریکا با تولید ۲۶۳۱۸ مورد رتبه اول و انگلستان با ۳۵۱۰ مورد در جایگاه دوم قرار دارد و سهم ایران نیز ۳۱۰ مورد (رتبه ۱۸) است. برترین دانشگاه در ایران در این حوزه دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله با انتشار ۸۵ مقاله و بیشترین سهم در پذیرش و انتشار مقالات در بین مجلات مربوط به مجله طب نظامی با انتشار ۵۶ مقاله است. همچنین نتایج نشان داد که دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله در تولید و انتشار دانش در این زمینه پیشرو بوده است. بنابراین به نظر می‌رسد با برنامه‌ریزی

^۱ Scopus

دقیق بتوان سایر دانشگاه‌های نظامی را در این زمینه فعال کرد و همچنین بتوان در گام بعدی در جهت کاربردی کردن این دانش قدم‌های جدی را برداشت. همچنین صمیعی (۱۳۹۹) با بررسی موانع و مشکلات تولیدات علمی از دیدگاه اعضای هیئت علمی دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی نشان داد که در موانع فردی و شخصی، ناآشنایی با راهبردهای جست‌وجو در وب با بار عاملی ۰/۸۹۵؛ در موانع درون دانشگاهی، آزمایشگاه‌های تخصصی در رشته‌های موجود دانشکده با بار عاملی ۰/۸۳۶؛ و در موانع برون دانشگاهی، چاپ نشدن مقالات در نشریات بین‌المللی به دلیل تحریم با بار عاملی ۰/۸۹۸، بیشترین بار عاملی را به خود اختصاص دادند. همچنین کمبود مهارت‌های فناورانه و پژوهشی، نبود جایگاه پژوهشی مناسب در سطح کشور، و ضعف ساختار پژوهشی در دانشگاه، موانع مهم و مشکلات تولیدات علمی و پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبائی هستند. علاوه بر این مصطفوی، اسمعیل پونکی، و خوئینی (۱۴۰۰) با بررسی الگوی هم‌نویسندگی پژوهشگران روان‌شناسی دانشگاه‌های تهران در پایگاه وب‌اوساینس نشان دادند که پژوهشگران دانشگاه‌های تهران، شهید بهشتی، و علامه طباطبائی بیشترین تولیدات علمی را داشتند و بیشترین همکاری در تولید این پژوهش‌ها، میان پژوهشگران دانشگاه‌های آزاد اسلامی علوم پزشکی تهران و دانشگاه تنسی بوده است. همچنین کشورهای آمریکا، استرالیا، و انگلستان بیشترین مشارکت را با یکدیگر داشتند.

زفرونیشا و پولاردی^۱ (۲۰۰۹) در پژوهشی به بررسی الگوی نویسندگی بیش از ۱۴۰۰۰ مقاله روان‌شناسی با استفاده از ۱۴۱ پایان‌نامه دکتری استنادشده در هندوستان پرداختند و نشان دادند که میزان همکاری نویسندگان روان‌شناسی ۵۳ درصد بوده و بیشتر مجله‌های روان‌شناسی به زبان انگلیسی منتشر شده‌اند. در پژوهش دیگری کلیگل و بیتس^۲ (۲۰۱۰) نیز با بررسی و ارزیابی ۱۲ مجله روان‌شناسی از سال ۱۹۷۵-۲۰۰۷ نشان دادند که میزان همکاری علمی بین‌المللی در نگارش مقاله‌های روان‌شناسی رشد کرده است، اما برون‌دادهای علمی حاصل از همکاری‌های داخلی به این اندازه رشد نداشته‌اند. همچنین ایزابل و دیگران^۳ (۲۰۱۱) در پژوهشی با روش کتاب‌سنجی به ارزیابی نشریه روان‌شناسان از سال ۱۹۶۴-۲۰۰۸ پرداختند و نشان دادند که نقشه‌های کتاب‌سنجی به‌طور جداگانه برای دوره‌های ۱۹۶۴-۱۹۷۸، ۱۹۷۹-۱۹۸۸، ۱۹۸۹-۱۹۹۸ و ۱۹۹۹-۲۰۰۸ مرتبط‌ترین ارتباطات را بین موضوعات اصلی بررسی شده در مجله نشان می‌دهند. به عبارت دیگر این نقشه‌ها بینشی در مورد ساختار مفهومی روان‌شناسی به‌مثابه یک رشته پژوهشی ارائه می‌دهند و به تجسم تقسیم این حوزه به چندین زیرشاخه مرتبط کمک می‌کنند. همچنین نقشه‌های کتاب‌سنجی ایجادشده با تحلیل هم‌واژگانی در پژوهش آن‌ها می‌تواند به متخصصان و مبتدیان برای درک وضعیت فعلی یک حوزه علمی و پیش‌بینی این که پژوهش‌های آینده به کجا منجر می‌شوند، کمک کنند. علاوه بر این کیوبلیگان و دیگران^۴ (۲۰۱۸) در پژوهشی با تحلیل شبکه اجتماعی از همکاری بین‌المللی در روان‌شناسی مشاوره از سال ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۵ نشان دادند که همکاری‌های بین‌المللی در این حوزه کم است و بیشتر همکاری‌ها شامل نویسندگانی وابسته به مؤسسه‌ها در ایالات متحده است. اما همکاری بین‌المللی با گذشت زمان، به‌طور قابل توجهی افزایش یافته است.

¹ Zafrunnisha & Pullareddy

² Kliegl & Bates

³ Isabel et al.

⁴ Kivlighan et al

بررسی مطالعات انجام شده نشان می دهد که بیشتر آن ها ماهیتی توصیفی داشته و کمتر به تبیین دلایل ضعف همکاری علمی و ارائه راهکارهای مشخص پرداخته اند. همچنین نبود زیرساخت های حمایتی، نبود مشوق های مؤثر، محدودیت های بین المللی، و ساختار فردمحور پژوهش در ایران از عوامل کلیدی در تضعیف شبکه های علمی به شمار می روند. علاوه بر این بررسی ها نشان می دهند که همکاری های علمی در حوزه های مختلف علم در حال افزایش است اما کافی نیست. لذا افزایش مشارکت علمی در ایران نیازمند رویکردی جامع و بین رشته ای است که هم به اصلاح ساختارهای داخلی نظام علمی (تشویق، ارزیابی، رتبه بندی) بپردازد و هم به طور فعال سیاست های بین المللی برای تقویت تعامل با دانشگاه ها و مؤسسه های علمی پیشرو را پیگیری کند. اگرچه برخی پیشرفت ها مشاهده می شود، اما مسیر رسیدن به جایگاه رقابتی جهانی مستلزم اقدامات هماهنگ، راهبردی، و نهادینه در این زمینه است. بنابراین هدف این پژوهش ترسیم نقشه همکاری علمی پژوهشگران حوزه روان شناسی برای کمک به افزایش همکاری های علمی بین المللی در این حوزه است.

۴. روش شناسی پژوهش

این پژوهش به لحاظ هدف کاربردی است که با روش توصیفی و رویکرد علم سنجی انجام شده است. جامعه آماری این پژوهش تمام مقاله های حوزه روان شناسی (۳۲۰ مقاله) نمایه شده در پایگاه استنادی اسکوپوس از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ از کشور ایران و آمریکا است. برای گردآوری اطلاعات در این پژوهش از راهبرد جست و جوی زیر در پایگاه استنادی اسکوپوس استفاده شده است:

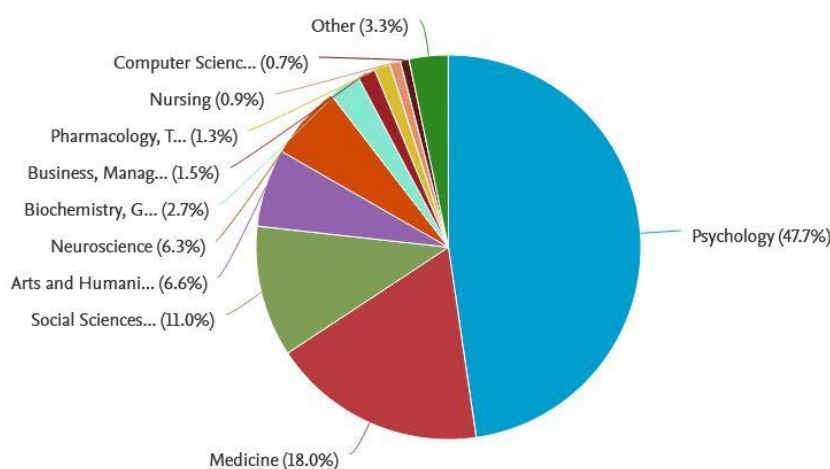
AFFILCOUNTRY (Iran) AND (LIMIT-TO (PUBYEAR , 2022) OR LIMIT-TO (PUBYEAR , 2023))
AND (LIMIT-TO (DOCTYPE , "ar")) AND (LIMIT-TO (AFFILCOUNTRY , "United States")) AND
"(LIMIT-TO (SUBJAREA , "PSYC

به این معنا که با محدود کردن جست و جو به کشور ایران و آمریکا، سال، نوع مدرک، و موضوع به استخراج مقاله های نمایه شده آن ها در حوزه روان شناسی در تاریخ ۲۰۲۴/۵/۱۸ یا ۱۴۰۳/۲/۱۸ پرداخته شد. بعد از استخراج مقاله های منتشر شده در حوزه روان شناسی از کشور ایران و آمریکا به استخراج حوزه های موضوعی، میزان استناد به پژوهشگران، دانشگاه ها، و کشورهای همکار در این حوزه اقدام شد. سپس برای تجزیه و تحلیل داده ها برای ترسیم نقشه همکاری علمی از نرم افزار وی.ا.اس.^۱ ویر^۱ استفاده شد.

۵. یافته های پژوهش

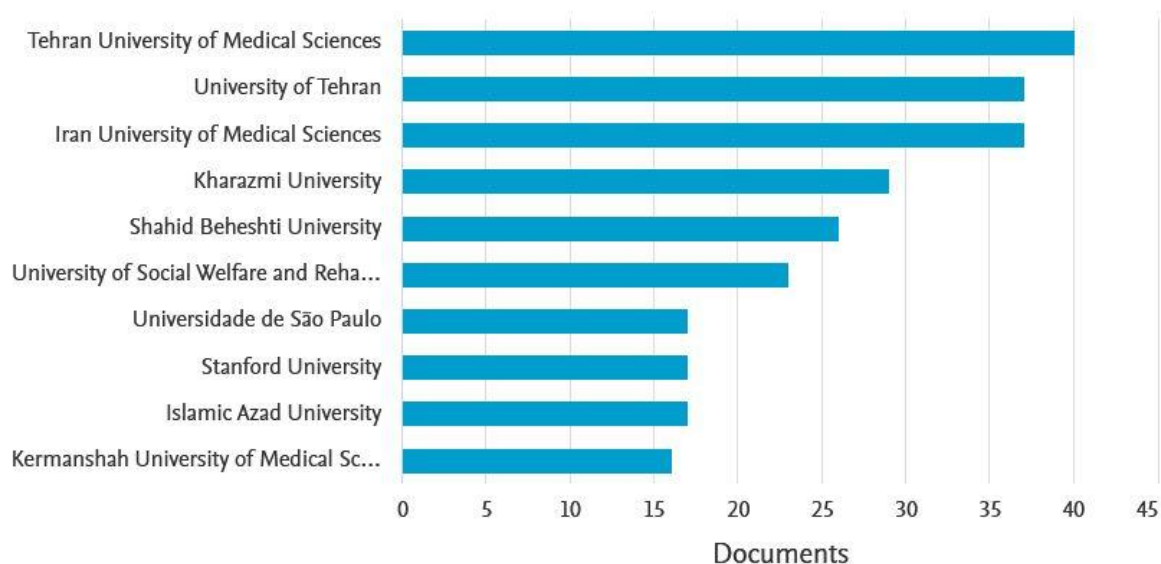
پاسخ به پرسش اول: پوشش موضوعی مقاله های ایران و آمریکا در حوزه روان شناسی از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ در پایگاه اسکوپوس چگونه است؟

^۱ VOSviewer

نمودار ۱. پوشش موضوعی مقاله‌های مشترک کشورهای ایران و آمریکا از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ در حوزه روان‌شناسی براساس یافته‌های نمودار ۱، از ۳۲۰ مقاله‌ای که در زمینه روان‌شناسی در سال‌های ۲۰۲۲-۲۰۲۳ به‌طور مشترک بین کشورهای ایران و آمریکا در پایگاه اسکوپوس نمایه شده‌اند، حوزه‌های موضوعی پزشکی با ۱۸ درصد، علوم اجتماعی با ۱۱ درصد، و هنر و علوم انسانی با ۶/۶ درصد بیشترین موضوعات این حوزه را به خود اختصاص داده‌اند.

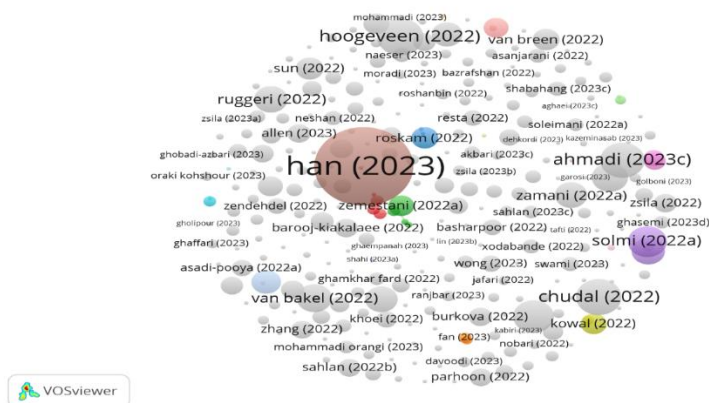
پاسخ به پرسش دوم: همکاری علمی ایران و آمریکا در حوزه روان‌شناسی از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ در پایگاه اسکوپوس را چه دانشگاه‌هایی انجام داده‌اند؟

نمودار ۲. وضعیت همکاری دانشگاه‌های ایران با دانشگاه‌های آمریکا از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ در حوزه روان‌شناسی

براساس یافته‌های نمودار ۲، از ۳۲۰ مقاله‌ای که در زمینه روان‌شناسی در سال‌های ۲۰۲۲-۲۰۲۳ به‌طور مشترک بین کشورهای ایران و آمریکا در پایگاه اسکوپوس منتشر شده است، دانشگاه علوم پزشکی تهران با ۴۰ مقاله، دانشگاه تهران و دانشگاه علوم پزشکی ایران با ۳۵ مقاله بیشترین همکاری را در این زمینه داشته‌اند.

پاسخ به پرسش سوم: نقشه استنادی پژوهشگران ایران و آمریکا در حوزه روانشناسی از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ در پایگاه اسکوپوس چگونه است؟

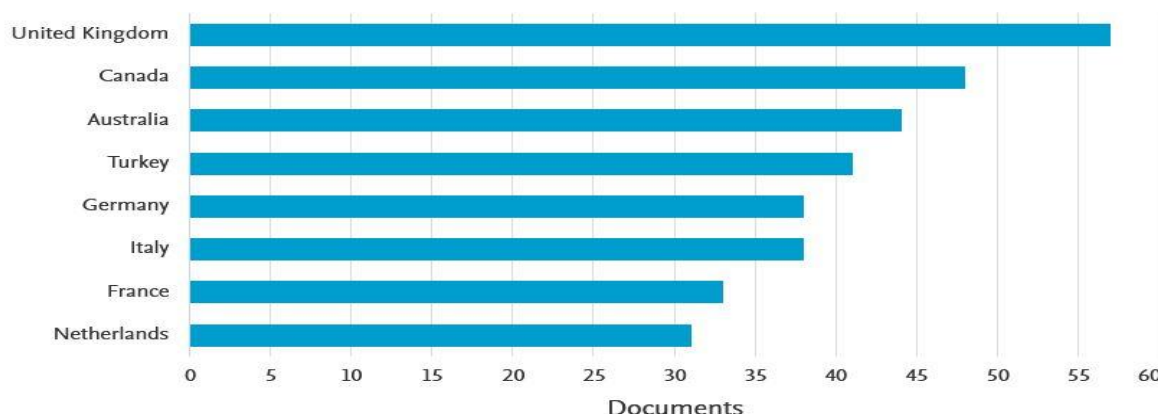
شکل ۱. نقشه استنادی پژوهشگران کشورهای ایران و آمریکا از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ در حوزه روانشناسی براساس یافته‌های شکل ۱، هان^۱، چودال^۲، و احمدی به ترتیب با ۱۵۷، ۶۶، ۵۸ استناد، پُر استنادترین نویسندگان کشور ایران و آمریکا در زمینه روانشناسی در سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ در پایگاه اسکوپوس هستند. همچنین مطابق شکل ۲، مقاله‌های منتشر شده پژوهشگران این دو کشور ۲۴۸ استناد در سال ۲۰۲۲ و ۷۱۸ استناد در سال ۲۰۲۳، دریافت کرده‌اند.

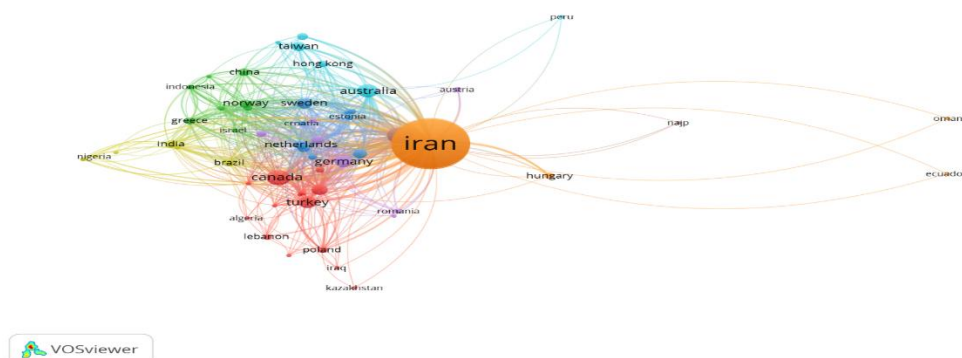
شکل ۲. وضعیت استنادی مقاله‌های کشورهای ایران و آمریکا از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ در حوزه روانشناسی پاسخ به پرسش چهارم: میزان همکاری و شبکه هم‌نویسندگی کشورهای همکار ایران و آمریکا در حوزه روانشناسی از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ در پایگاه اسکوپوس چگونه است؟

¹ Han

² Chudal

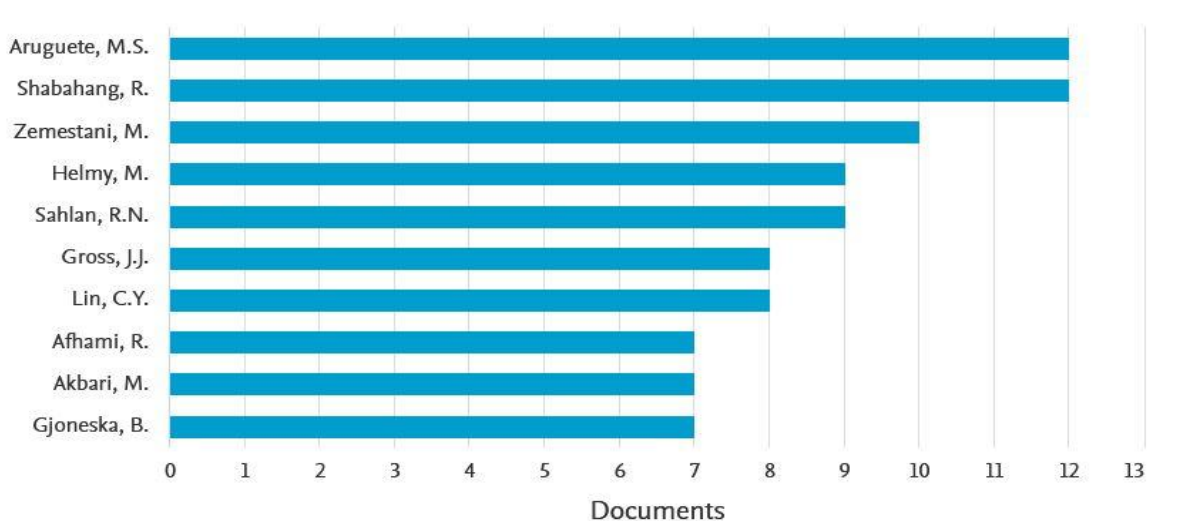

نمودار ۳. وضعیت همکاری کشورهای ایران و آمریکا با سایر کشورها از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ در حوزه روان‌شناسی براساس یافته‌های نمودار ۳، پژوهشگران کشورهای انگلستان، کانادا، و استرالیا به ترتیب با ۵۷، ۴۸، ۴۴ همکاری بیشترین همکاری را با پژوهشگران حوزه روان‌شناسی در ایران و آمریکا از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ داشته‌اند که نقشه همکاری علمی آن‌ها مطابق شکل ۳ است.

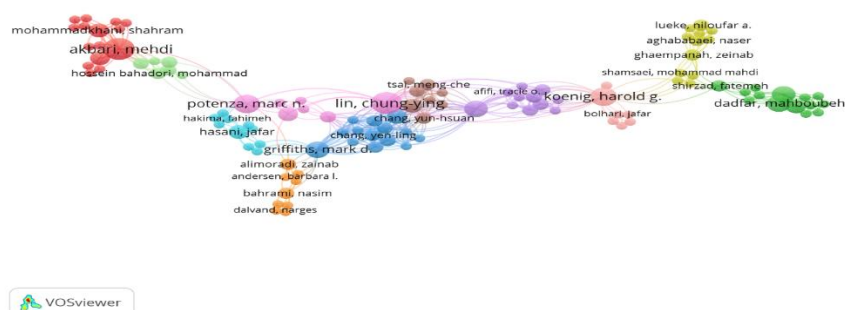
شکل ۳. وضعیت همکاری کشورهای ایران و آمریکا با سایر کشورها در سال‌های ۲۰۲۲-۲۰۲۳ در حوزه روان‌شناسی یافته‌های شکل ۳ نشان می‌دهد که پژوهشگران ایرانی از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ نقش پررنگی در همکاری علمی میان پژوهشگران کشورهای دیگر در حوزه روان‌شناسی داشته‌اند.

پاسخ به پرسش پنجم: شبکه هم‌نویسندگی پژوهشگران ایران و آمریکا در حوزه روان‌شناسی از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ در پایگاه اسکوپوس چگونه است؟

نمودار ۵. وضعیت هم‌نویسندگی پژوهشگران ایران و آمریکا از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ در حوزه روان‌شناسی

یافته‌های نمودار ۵ نشان می‌دهد که آگوته^۱ و شباهنگ^۲ با انتشار ۱۲ مقاله و زمستانی^۳ با انتشار ۱۰ مقاله برجسته‌ترین نویسندگان همکار هستند. اما براساس یافته‌های شکل ۴ نقشه هم‌نویسندگی پژوهشگران ایرانی و آمریکایی در حوزه روان‌شناسی پراکنده است و پژوهشگرانی مانند لینگ چانگ^۴ و اکبری بیشترین ارتباطات علمی را با پژوهشگران دیگر در حوزه روان‌شناسی داشته‌اند.

شکل ۴. نقشه هم‌نویسندگی پژوهشگران ایران و آمریکا از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ در حوزه روان‌شناسی

۶. نتیجه‌گیری

این پژوهش به تحلیل وضعیت استنادی و شبکه‌های هم‌نویسندگی مقالات بین ایران و آمریکا در حوزه روان‌شناسی پرداخته و نتایج ارزشمندی در مورد نقش همکاری‌های علمی بین‌المللی و تأثیر آن بر توسعه پژوهش‌های علمی ارائه کرده است. نتایج نشان داد که همکاری‌های علمی پژوهشگران ایران و آمریکا در زمینه روان‌شناسی از سال ۲۰۲۲-۲۰۲۳ در حوزه‌های موضوعی پزشکی، علوم اجتماعی، و علوم انسانی بیشتر است و دانشگاه‌های تهران و ایران نیز بیشترین همکاری را با دانشگاه‌های آمریکایی

^۱ Aruguete

^۲ Shabagang

^۳ Zemestani

^۴ Lin.Chung

داشته‌اند. لذا می‌توان گفت که همکاری‌های علمی میان پژوهشگران ایرانی و آمریکایی در حوزه روان‌شناسی می‌تواند به افزایش هرچه بیشتر دسترسی پژوهشگران به منابع و تجربیات کنشگران علمی این حوزه به یکدیگر و افزایش ارتباطات علمی میان آن‌ها منجر شده و بستر مناسبی برای تبادل نظریات، دانش، نوآوری، و فناوری میان پژوهشگران هر دو کشور فراهم کند. همچنین نتایج نشان داد که پژوهشگرانی مانند هان، چودال، و احمدی پُر استنادترین نویسندگان کشور ایران و آمریکا در زمینه روان‌شناسی در سال ۲۰۲۳-۲۰۲۲ در پایگاه اسکوپوس بوده‌اند که نشانگر نفوذ علمی و تعاملات بین‌المللی بیشتر این پژوهشگران در حوزه روان‌شناسی است و پژوهشگران ایران و آمریکا با پژوهشگران کشورهای انگلستان، کانادا، و استرالیا بیشترین همکاری علمی را از سال ۲۰۲۳-۲۰۲۲ داشته‌اند که این امر می‌تواند به تقویت تعاملات و همکاری‌های علمی بین‌المللی و ایجاد شبکه‌های علمی چندملیتی با کشورهای دیگر منجر شود و زمینه افزایش سرعت و کیفیت پژوهش‌ها، ارتقاء سطح علمی کشورها، و بهبود اعتبار جهانی آن‌ها در زمینه‌های مختلف علمی حوزه روان‌شناسی شود. علاوه بر این نتایج نشان داد که پژوهشگران ایرانی از سال ۲۰۲۳-۲۰۲۲ در همکاری علمی میان پژوهشگران کشورهای دیگر در حوزه روان‌شناسی نقش پُررنگی داشته‌اند و پژوهشگرانی مانند آگوته و شباهنگ با بیشترین انتشار مقاله برجسته‌ترین نویسندگان همکار در حوزه روان‌شناسی بوده‌اند. از این رو، می‌توان گفت که پژوهشگران ایرانی پل ارتباطی میان پژوهشگران کشورهای دیگر در شبکه هم‌نویسندگی بوده‌اند. به‌طور کلی این نتایج با نتایج پژوهش‌های بیگلو و چخماچی، ۱۳۹۱؛ معرفت و دیگران، ۱۳۹۱؛ عرفان‌منش و دیگران، ۱۳۹۲؛ عباسی، اصلانی‌نیا، و بیگلو، ۱۳۹۳؛ صالحی و نظری، ۱۳۹۵؛ رحمانی، ۱۳۹۷؛ غفاری، زکیانی، و ملکی، ۱۳۹۸؛ کرمبخش و ثالثی، ۱۳۹۸؛ زفرونیشا و پولاردی، ۲۰۰۹؛ کلیگل و بیتس، ۲۰۱۰؛ و ایزابل و دیگران، ۲۰۱۱ هم‌سو است و با نتایج پژوهش عصاره و بابائی، ۱۳۹۳ و کیویلیگان و دیگران، ۲۰۱۸ مغایر است. در نتیجه می‌توان نتیجه گرفت که تقویت زیرساخت‌های همکاری علمی و تشویق به ایجاد شبکه‌های هم‌نویسندگی با پژوهشگران بین‌المللی می‌تواند به توسعه علمی پایدار و افزایش تأثیرگذاری نتایج پژوهشی در حوزه روان‌شناسی در ایران منجر شود. این پژوهش توصیه می‌کند که دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های علمی به توسعه همکاری‌های بین‌المللی، به‌ویژه در حوزه‌های علمی پُرطرفدار، توجه بیشتری داشته باشند تا بتوانند از فرصت‌های موجود برای تولید دانش بهره‌برداری کنند و جایگاه علمی خود را در حوزه روان‌شناسی ارتقا دهند. همچنین پیشنهاد می‌شود:

نهادهای پشتیبان همکاری بین‌المللی مانند وزارت علوم و دانشگاه‌های مادر ایجاد شوند و ساختارهایی برای تسهیل همکاری با پژوهشگران کشورهای هدف (به‌ویژه آمریکا، کانادا، انگلستان، استرالیا) ایجاد کنند. این نهادها می‌توانند فرایندهای قانونی، مالی، و اداری را ساده‌سازی کنند.

از انجام پژوهش‌های مشترک با اعطای گرنت‌های پژوهشی ویژه با دانشگاه‌های دارای اعتبار بالا در حوزه روان‌شناسی حمایت شود. سند راهبردی همکاری‌های علمی بین‌المللی در حوزه روان‌شناسی با اولویت‌هایی بر مبنای مزیت‌های نسبی ایران تدوین شود. به تحلیل مقایسه‌ای جایگاه ایران با کشورهای منطقه مانند ترکیه، عربستان، یا مصر در همکاری با آمریکا پرداخته شود. به شناسایی شکاف‌های علمی در همکاری‌های علمی ایران و آمریکا پرداخته شود. به بررسی روند هم‌نویسندگی و ارزیابی کیفیت آن به‌جای تنها شمارش همکاری‌ها پرداخته شود. از ابزارهای مختلف علم‌سنجی برای تحلیل شبکه‌های همکاری علمی برای نقشه‌برداری از ساختار همکاری‌ها و شناسایی گره‌های کلیدی یا نواحی ضعیف ارتباطی استفاده شود.

برای شناخت متقابل، ایجاد اعتماد علمی، و تسهیل شکل‌گیری پروژه‌های مشترک نشست‌های مشترک آن‌لاینوبینارهای تخصصی با پژوهشگران برجسته بین‌المللی برگزار شود. از انتشار مقاله در ژورنال‌های مشترک با نویسندگان بین‌المللی با ارائه مشوق‌های مالی، پژوهشی، یا ارتقاء شغلی به پژوهشگرانی که در پروژه‌های بین‌المللی مشارکت دارند، حمایت شود. برای بهره‌برداری از تجارب موفق و الگوسازی برای دیگران به تشکیل بانک اطلاعاتی از پژوهشگران ایرانی فعال در همکاری‌های بین‌المللی پرداخته شود. با تمرکز بر نگارش مقالات مشترک، مکاتبات مؤثر با همکاران خارجی، و آشنایی با نرم‌افزارهای هم‌نویسی و مدیریت استناد به توسعه کارگاه‌های آموزش پژوهشگران جوان برای همکاری علمی بین‌المللی پرداخته شود.

فهرست منابع

- Abbasi, F., Aslani-Nia, V., & Biglou, M. (2014). An analysis of the scientific production in the field of social psychology in the Web of Science database and mapping its historiographic structure, 1990-2009. *Journal of Knowledge Studies*, 7(24), 99-112. [in Persian]
- Asadzadeh, Z. (2007). The amount of scientific information production by faculty members at the University of Zabol. *Librarianship and Information Organization Studies*, 18(2), 215-230. [in Persian]
- Bakhtiari, M., Mousa Khani, M., Alvani, M., & Hosseini, R. (2019). Applying scientometric methods in higher education planning for the development of university entrepreneurship. *Journal of Development & Evolution Mnagement*, 38, 1-9. [in Persian]
- Biglou, M., & Chakhmachi, N. (2012). A decade of Iranian psychology scientific publications in the Web of Science database. *J Mazandaran Univ Med Sci*, 22(97), 294-295. [in Persian]
- Erfan-Manesh, M., & Basirian Jahromi, R. (2013). Co-authorship network of articles published in the National Studies on Librarianship and Information Organization using social network analysis indicators. *Librarianship and Information Organization Studies*, 24(2), 76-96. [in Persian]
- Erfan-Manesh, M., Rouhani, V., Basirian Jahromi, R., & Gholamhosseinzadeh, Z. (2013). An analysis of the participation of Iranian psychology and psychiatry researchers in scientific production. *Information Processing and Management*, 29(1), 137-163. [in Persian]
- Esareh, M., & Babaei, S. (2014). Mapping the co-authorship network of articles published in the Journal of Exceptional Individuals Psychology at Allameh Tabataba'i University and the Journal of Exceptional Children at the Research Center for Exceptional Children. *Knowledge Retrieval and Semantic Systems*, 1(1), 1-17. [in Persian]
- Ghaffari, S., Zakiani, S., & Maleki, A. (2019). An evaluation of the scientific production of researchers in the field of psychology in the ISI citation system during 2013-2017: A scientometric study. *Journal of Modern Medical Information Sciences*, 5(1), 33-40. [in Persian]

- Golini-Moghadam, G., & Taheri, P. (2015). Mapping the co-authorship network and scientific collaboration coefficient of Iranian researchers in the field of aerospace in the Science Citation Index up to 2014. *Knowledge Retrieval and Semantic Systems*, 2(3), 23-42. [in Persian]
- Habibi, R., Mokhtarpour, R., & Khaseh, A. (2017). Scientometric analysis of the evolutionary trend of global entrepreneurship research. *Journal of Entrepreneurship Development*, 10(4), 575-594. [in Persian]
- Hassanzadeh, M., & Baghaei, S. (2009). Scientific community, scientific relationships, and co-authorship. *Rahyafi*, 19(44), 37-41. [in Persian]
- Karambakhsh, A., & Salesi, M. (2019). A review of Iranian scientific production in the field of military psychology and psychiatry based on the Scopus database: A scientometric study up to 2018. *Journal of Military Medicine*, 21(6), 557-566. [in Persian]
- Khalili, M., Rahmatpour, P., Barari, F., & Hosseinzadeh, T. (2016). An analysis of the scientific production of Guilan University of Medical Sciences in the Scopus citation database using scientometric indicators. *Journal of Guilan University of Medical Sciences*, 25(98), 9-16. [in Persian]
- Khaseh, A., & Habibi, R. (2018). Mapping two decades of global research in the field of entrepreneurship: A scientometric analysis. *Digital and Smart Libraries Research*, 5(2), 63-78. [in Persian]
- Marefat, R., Makvand-Hosseini, S., Abdolmajid, A., & Salimi, S. (2012). The status of group collaboration among authors of research articles published in the Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology during 2002-2011. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, 18(4), 293-298. [in Persian]
- Mousavi-Chelak, A., Khaseh, A., & Soheili, F. (2017). The relationship between social influence and productivity and efficiency in the co-authorship social network of Iranian Quran and Hadith researchers. *Library and Information Sciences*, 20(3), 50-74. [in Persian]
- Rahimi, M., & Fattahi, R. (2007). Scientific collaboration and information production: An overview of concepts and common patterns in collaborative scientific production. *Librarianship and Information Organization Studies*, 71(3), 235-248. [in Persian]
- Rahmani, M. (2018). Mapping and analyzing the co-occurrence network of words in articles published in the Applied Psychology Quarterly. *Appl. Psychol*, 12(1), 127-141. [in Persian]
- Salehi, H., & Nazari, F. (2016). An analysis of the co-authorship rate of Iranian researchers in the field of psychology in the Islamic World Science Citation Database between 2007 and 2011. *Journal of Knowledge Studies*, 9(34), 81-92. [in Persian]
- Samiei, M. (2020). An investigation of the barriers and problems of scientific production from the perspective of faculty members of the Faculty of Psychology and Educational Sciences at Allameh Tabataba'i University. *Islamic University Knowledge Studies*, 24(2), 481-499. [in Persian]

- De Bellis, N. (2009). *Bibliometrics and Citation Analysis: From the Science Citation Index to Cybermetrics*. Scarecrow Press.
- Hudson, J. (1996). Trends in multi-authored papers in economics. *Journal of Economics Perspectives*, 10(3), 153-58.
- Janssens, F., Leta, J., Glanzel, W., Moor, B. (2006). Towards mapping library and information science. *Information Processing and Management*, 42(6), 1614-1642.
- Kivlighan, D. M. III, Adams, M. C., Deng, K., Ye, X., & Menninga, E. J. (2018). A social network analysis of international collaboration in counseling psychology. *The Counseling Psychologist*, 46(3), 274-295.
- Kliegl, R. & Bates, D. (2010). International collaboration in psychology is on the rise. *Scientometrics*, 87(1), 149 - 158.
- Viedma-Del-Jesus, M. I., Perakakis, P., Muñoz, M. Á., López-Herrera, A. G., & Vila, J. (2011). Sketching the first 45 years of the journal *Psychophysiology* (1964-2008): A co-word-based analysis. *Psychophysiology*, 48(8), 1029-1036. <https://doi.org/10.1111/j.1469-8986.2011.01171.x>
- Zafrunnisha, N. & Pullareddy, V. (2009). Authorship pattern and degree of collaboration in psychology. *Annals of Library & Information Studies*, 56, 255 - 261.